

Silva Fennica ja Metsätieteen aikakauskirja arvioitu korkeatasoisiksi

Yliopistojen rehtorien neuvoston aloitteesta Tieteellisten seurain valtuuskunta perusti vuonna 2010 Julkaisufoorumi-hankkeen, jonka tehtävänä oli toteuttaa asiantuntijapaneelien työhön perustuva tieteellisten lehtien, sarjojen ja kustantajien tasoluokitus, joka kattaa kaikki tieteenalat. Työ toteutettiin 23 arviointipaneelissa vuoden 2011 loppuun mennessä. Jokainen arviointipaneeli käsittelee monia tieteenaloja, jotta kaikki tieteenalat sisältyivät arviointiin. Paneelit arvioivat yhteensä lähes 20 000 lehteä ja 2 000 kirjankustantajaa. Työn tavoitteena oli tasoluokituksen määrittämisen ohella kerätä näkemyksiä tieteellisen julkaisu-toiminnan arvioinnista ja arviointitiedon käytöstä.

Tieteelliset julkaisut luokiteltiin kolmeen tasoon. *Tasoon 1* kuuluvat tieteelliset lehdet, jotka ovat erikoistuneet tutkimustulosten julkaisuun. Lehtien laatuvaatimuksena on tieteenalan asiantuntijoista koostuva toimituskunta, julkaisemista edeltää vertaisarviointi ja artikkelit on suunnattu ensisijaisesti alan asiantuntijoille. Tehtävänä oli luokitella vain tieteellisiä julkaisuja, joten paneelien piti tehdä myös rajanveto tieteellisten julkaisujen ja yleisölle suunnattujen tiedelehtien välillä.

Tasolle 2 on luokiteltu johtavat tieteelliset julkaisukanavat. Näitä ovat kansainväliset tieteelliset lehdet ja sarjat, joiden toimitus-, kirjoittaja- ja lukijakunta edustaa eri kansallisuuksia ja joissa eri maiden tutkijat julkaisevat parasta tutkimustaan. Tasolle 2 sai kukin arviointipaneeli luokitella enintään 20 % kaikista alansa tieteellisistä julkaisukanavista. Lisäksi paneelit saivat nostaa enintään 5 % tason 2 julkaisukanavista *tasolle 3* korkeimman tason johtaviksi julkaisuiksi.

Paneelit käyttivät luokituksessa apuna vakiintuneita viittaustietokantoja ja bibliometrisiä indikaattoreita sekä aiemmin tehtyjen vertauskelpoisten luokitusten tietoja. Näitä olivat Euroopan tiedesäätiön luokitus ja Norjassa, Tanskassa ja Australiassa

tehdyt luokitukset. Lisäksi paneelit arvioivat näiden indikaattoreiden painoa ja toimivuutta alansa tutkimustulosten julkaisemisessa.

Metsätieteelliset lehdet arvioitiin maatalous- ja metsätieteiden paneelissa. Tämän alan julkaisuista paneeli luokitteli tasolle 1 yhteensä 880 lehteä. *Metsätieteen aikakauskirja* on luokiteltu tason 1 kriteerit täyttäväksi tieteelliseksi lehdeksi. *Silva Fennica* on luokiteltu tason 2 täyttäväksi johtavaksi tieteelliseksi lehdeksi. Tason 2 metsätieteellisistä lehdistä on nostettu tasolle 3 ainoastaan kolme julkaisusarjaa, jotka ovat *Agricultural and Forest Meteorology*, *Canadian Journal of Forest Research* ja *Forest Ecology and Management*. Julkaisufoorumin kaikkiaan luokittelemista lähes 20000 lehden luettelosta olen löytänyt tasolle 2 luokitettuna *Silva Fennican* lisäksi ainoastaan yhden muun Suomessa julkaistavan kansainvälisen tieteellisen lehden, ympäristötieteiden alaa edustavan *Boreal Environmental Research* -sarjan.

Julkaisufoorumin mukaan tutkijoiden valitsemat julkaisukanavat ja niihin hyväksytyt tutkimukset ennustavat tutkimuksen laatua suurten julkaisumäärien tasolla. Siksi luokitus on käyttökelpoinen arvioitaessa kokonaisen tutkimusorganisaation tai tieteenalan julkaisutoiminnan tasoa, ei yksittäisen tutkijan tasoa. Luokituksen perusteella voidaan ohjata tutkimusrahoitusta korkealaatuisia julkaisuja tuottavalle tutkimukselle. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä on ehdottanut tätä luokitusta otettavaksi käyttöön yliopistojen uudessa rahoituksen jaossa.

Julkaisufoorumin tietojen perusteella luokitus tulee saamaan suuren painoarvon tutkimuksen rahoituksen ohjauksessa, ja siten se lisää tutkimuksen kanavoitumista näihin korkean tason julkaisuihin. On ilo todeta, että *Silva Fennica* ja *Metsätieteen aikakauskirja* on tunnustettu myös tässä arvioinnissa korkeatasoisiksi julkaisukanaviksi. Tällainen asema tieteenalalla on saavutettu pätevän tutkimuksen arvioinnin ja laadukkaan toimitustyön tuloksena sekä valitulla strategialla open access -toiminnan pioneerina. *Silva Fennican* arvostettu asema kansainvälisenä tutkimusjulkaisijana on myös osoituksena metsätieteiden korkeatasoisesta osaamisesta Suomessa, koska elinvoimainen tieteellinen julkaiseminen pystyy toimimaan vain alan tutkijaverkoston osaamisen avulla. Metsäalan tulevaisuuden kannalta on merkittävää, että nämä julkaisusarjat voidaan edelleen säilyttää korkeatasoisina ja niiden toiminta turvata.

Eeva Korpilahti